

Władysław Korotaj

Pracownia Dokumentacji Staropolskiej i Historii Książki

Biuletyn Polonistyczny 23/4 (78), 101-105

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Pracownia Dokumentacji Staropolskiej i Historii Książki

Badania naukowe Pracowni zmierzają w dwóch kierunkach: bibliograficznym i księgoznawczym.

I. W ciągu bibliograficznym wykonano w minionym okresie (1976-1980) i zaplanowano na przyszły okres (1981-1985) następujące prace:

1. "Dramat staropolski od początków do powstania Sceny Narodowej. Bibliografia".

Tom II: "Programy drukiem wydane do r. 1765", zawierający programy teatru staropolskiego, którego główny trzon stanowią przekazy dawnego teatru szkolnego. Programy te zawierają ogromną i różnorodną ilość informacji o sztukach, często zaginionych; zawierają również dane o problemach dramaturgii szkolnej teatru i życia teatralnego w dawnej Rzeczypospolitej.

a) Trzyosobowy zespół: mgr mgr W. Korotaj, J. Szwedowska, M. Szymańska (red. nauk. prof. dr A. Kawecka-Gryczowa, konsultant T. Bieńkowski) przeprowadził korekty drukarskie części 1 tomu II, zawierającej programy szkolnego teatru jezuickiego (770 haseł). Drukowane programy tego teatru stanowią najbogatszą i najliczniejszą grupę. Główny trzon bibliografii poprzedza wstęp, zamyka zaś jedenaście indeksów. Część ta ukazała się drukiem w r. 1976.

b) Ten sam zespół opracował część 2 tomu II, zawierającą programy scen pijarskich, teatyńskich, bazylikańskich i innych szkół katolickich, w tej liczbie i Gimnazjum Nowodworskiego w Krakowie. Część ta, skromniejsza objętościowo od pierwszej, zawiera 323 hasła. Uzupełnia ją wstęp i jedenaście indeksów, analogicznie do części 1. (Omawiana część po przeprowadzeniu korekt wyszła spod pras drukarskich w r. 1978.)

c) Ten sam zespół opracowuje część 3 tomu II, obejmującą programy szkolnych scen różnowierczych, królewskich i prywatnych. Do chwili obecnej, według wstępnego rozeznania, uchwyczone zostało ok. 70% materiału. (Termin ukończenia prac nad tą częścią przewidziany jest na koniec r. 1981.)

d) Po zredagowaniu przez prof. dra J. Lewańskiego tomu III, zawierającego rękopiśmienne przekazy dramatu staropolskiego, zespół przystąpi do opracowania tomu IV, obejmującego uzupełnienia tomów poprzedzających i zestawiającego przekazy pośrednie, wiadomości o sztukach teatralnych, których nie tylko teksty, ale nawet pełne tytuły nie zachowały się. Indeksy tego tomu mają spisać dwa poprzedzające tomy i ich części.

2. Bibliografia dzieł Jana Kochanowskiego

W opracowywaniu uczestniczy cały zespół Pracowni. Bibliografia, przygotowywana w związku z podwójnym jubileuszem Jana Kochanowskiego, podjęta została jako kontynuacja opracowywanych monografii bibliograficznych, z których dotąd ukazały się dwie: Mikołaja Reja i Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Omawiana praca stanowić ma w pewnym sensie spis załącznikowy do jubileuszowego wydania dzieł wszystkich Jana Kochanowskiego, jak zweryfikowanie, rozszerzenie i uzupełnienie dotychczasowych rejestracji twórczości Jana z Czarnolasu, dokonanych przez K. Estreichera, G. Korbuta, K. Piekarskiego i "Nowego Korbuta". Pierwszą jej część stanowić będzie - zweryfikowana i uzupełniona - "Bibliografia dzieł Jana Kochanowskiego, wiek XVI i XVII", opracowana przed pół wiekiem przez Kazimierza Piekarskiego. Do dalszych części wejdą materiały z okresu staropolskiego i oświecenia nie objęte tą "Bibliografią" oraz przedruki w śpiewnikach, kancjonałach, modlitewnikach, antologiach, podręcznikach.

Na osobną część złożą się zestawienia bibliograficzne wydań dzieł zbiorowych i poszczególnych utworów wydanych samostannie i niesamostannie, które ukazały się w XIX i XX wieku.

Przydana też zostanie bibliografia przekładów na języki obce utworów Jana z Czarnolasu, które powstawały w omawianych stuleciach.

Obie wyżej wymienione prace mają ze zrozumiałych względów charakter priorytetowy. Obok nich w dalszym ciągu będzie prowadzona kontynuacja zaczętych już prac bibliograficznych:

3. "Staropolskie drukowane kalendarze XV-XVIII wieku"

Bibliografia ukazująca zawartość kalendarzy, publikacji w dobie staropolskiej bardzo popularnej, czytanej masowo przez szlachtę. Obok trzonu bibliograficznego każda część będzie posiadała wstęp, charakteryzujący materiał, oraz indeksy.

Wiek XV-XVI opracowuje I. Kostkowska, XVII - M. Szymańska, lata 1701-1763 - J. Szwedowska, 1764-1800 - B. Fałęcka.

4. "Drukowane podręczniki szkolne w Polsce XVI-XVIII w."

Praca indywidualna (W. Korotaj).

Materiały i studium z dziejów oświaty w dawnej Polsce. Praca składać się będzie z dwóch części: pierwszej, zawierającej przedstawienie ogólnej produkcji podręczników szkół średnich i niższych i charakterystykę ośrodków szkolnych, oraz drugiej - bibliografii drukowanych podręczników.

5. "Bibliografia przedmiotowa dotycząca dawnej książki"

Praca indywidualna (K. Korotajowa).

Powstaje na marginesie prac nad "Drukarzami dawnej Polski". Zakończenie jej przewidywane jest po sfinalizowaniu prac nad "Drukarzami".

II. W ciągu k s i ę g o z n a w c z y m zaplanowano na najbliższy okres pięcioletni następujące prace:

1. "Drukarze dawnej Polski od XV do końca XVIII wieku"

Kontynuacja wydawnictwa, którego tomy IV, V, VI ukazały się wcześniej. W r. 1977 wydano drukiem:

a) Tom III, część 1: Wielkopolska. Oprac. A. Kawecka-Gryczowa, K. Korotajowa, J. Sójka.

W opracowaniu:

b) Tom III, część 2: Mazowsze. Oprac. A. Kawecka-Gryczowa, K. Korotajowa, J. Szczepaniec.

c) Tom II: Śląsk. Oprac. B. Kocowski.

d) Tom I: Małopolska - Kraków.

Część 1: Drukarze XV-XVI wieku. Oprac.: A. Kawecka-Gryczowa, J. Pirożyński, K. Korotajowa i inni. (Termin oddania do wydawnictwa - trzeci kwartał 1980 r.)

Część 2: Drukarze XVII-XVIII wieku. Oprac.: K. Korotajowa i zespół z Krakowa pod kier. J. Pirożyńskiego. (Termin ukończenia - 1985 r.).

2. "Z dziejów bibliotek i czytelnictwa w Polsce XV-XVIII wieku". Uczestniczy cała Pracownia.

Dalszy ciąg gromadzenia w kartotece materiałów związanych z recepcją książki i czytelnictwa w omawianym okresie. W wyniku prac ma powstać: a) adnotowana bibliografia przedmiotowa do dziejów bibliotek i czytelnictwa w Polsce od XV do XVIII w.; b) rejestr rękopiśmiennych i drukowanych katalogów i ich właścicieli; c) w dalszej perspektywie - wykaz bibliotek prywatnych, szkolnych i duchownych omawianej doby. (Opracowanie przewidziane jest w latach 1986-1990.)

3. "Książka w Warszawie w XVII wieku"

Praca indywidualna, wykonana (K. Korotajowa).

Ewentualne przygotowanie części do druku.

4. "Przywileje drukarzy, księgarzy i introligatorów XVII wieku"

Praca indywidualna (K. Korotajowa).

Zbiór źródeł do dziejów książki polskiej w XVII wieku.

(Analogiczna praca dla XVII wieku powstaje we Wrocławiu.)

Powstaje na marginesie prac nad "Drukarzami". (Termin ukończenia: 1986 r.)

Mgr Władysław Korotaj

p.o. kierownika Pracowni

**Pracownia Edytorstwa i Dokumentacji Literatury XIX w.
w latach 1976—1980**

Pracownia zatrudnia na etatach 10 pracowników (w tym 3 naukowo-badawczych, 3 dokumentalistów dyplomowanych, 4 naukowo-technicznych, 5 magistrów, 4 doktorów, 1 profesora), kierownikiem jest od r. 1966 prof. Edmund Jankowski, sekretarzem - dr Cecylia Gajkowska. Pod opieką Pracowni znajduje się w Warszawie kartoteka bibliografii retrospektywnej literatury polskiej XIX i XX w. (do r. 1939), zainicjowana i do r. 1953 prowadzona przez doc. dra Adama Bara w Krakowie, licząca obecnie około 1 miliona fiszek. Z kartoteki tej korzysta rocznie przeciętnie około 400 czytelników (są to pracownicy naukowcy, pisarze, redaktorzy wydawnictw, magistranci posiadający odpowiednie polecenia profesorów itp.). Do stałych użytkowników kartoteki należą także autorzy i redaktorzy wielkich serii bibliograficznych